

12inl03590

6 MEI 2012

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Colleges van Gedeputeerde Staten
Colleges van Burgemeester en Wethouders
Besturen van Waterschappen

**Directoraat-Generaal
Milieu en Internationaal**
Directie Duurzaamheid
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
C.P. Maan,
Senior beleidsmedewerker
T 070-4566396
M +31(0)6-52595631
kees.maan@minienm.nl

Datum 16 mei 2012
Betreft Duurzaam Inkopen

Ons kenmerk
IenM/BSK-2012/62551

Geacht College/Bestuur,

Langs allerlei sporen wordt door velen hard gewerkt aan de verduurzaming van Nederland. Dat geldt voor decentrale overheden, voor het rijk en het bedrijfsleven. Ik wijs bijvoorbeeld op de Green Deals en op de vele acties die zijn gericht op een vijftal speerpunten van beleid en concreet zijn uitgewerkt in de Duurzaamheidagenda die het kabinet aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.

Met deze brief wil ik in het bijzonder uw aandacht vragen voor het onderwerp Duurzaam Inkopen. Duurzaam Inkopen is de laatste jaren hoog op de agenda komen te staan. Alle overheden zijn serieus aan de slag gegaan met het toepassen van duurzaamheidscriteria op milieu en sociaal gebied bij de inkoop. Op deze manier zetten we onze marktpositie en voorbeeldfunctie in om concrete beleidsdoelen te behalen. Het heeft mij zeer verheugd dat bij de Monitor Duurzaam Inkopen 2010 is gebleken dat alle overheden de eerder vastgestelde doelstellingen voor Duurzaam Inkopen op milieuterrein (ruim) hebben gehaald.

Het is nu tijd om de volgende stappen te zetten op de weg naar duurzaamheid en samen ervoor te zorgen dat duurzaamheid 'business as usual' wordt binnen de gehele overheid. De uitdagingen waarvoor wij staan, vragen om inkoopbeleid dat verspilling tegengaat en tegelijkertijd innovatie bevordert. Een inkoopbeleid, dat duurzaam ondernemerschap in de hele keten bevordert, en ook oog heeft voor sociale doelen.

Deze ambities sluiten in mijn ogen naadloos aan op het Advies Duurzaam Inkopen dat VNO-NCW, MKB Nederland, MVO Nederland, NEVI en De Groene Zaak in 2011 aan het kabinet hebben uitgebracht (te vinden op www.pianoo.nl). De marktpartijen pleiten voor ambitieus duurzaam-inkopenbeleid dat bijdraagt aan een versnelling en verdieping van de verduurzaming en innovatie. Voorgesteld wordt het instrument duurzaam inkopen gericht in te zetten om de door overheden vastgestelde ambitieuze duurzaamheidsdoelen na te streven.

Ik ben zeer ingenomen met het Advies Duurzaam Inkopen en wil de aanbevelingen zo goed mogelijk uitvoeren. Ook de Tweede Kamer hecht sterk aan het benutten van de overheidsinkoop voor het nastreven van ambitieuze duurzaamheidsdoelen en bevordering van duurzame innovaties.

In ieder geval is van belang dat bij de inkoop de centraal vastgestelde duurzaamheids*eisen* op milieuterrein (die overigens ambitieuzer en doelgerichter zullen worden) en de sociale voorwaarden worden toegepast en daarnaast aan de aanvullende centraal vastgestelde duurzaamheids*wensen* op milieugebied een zwaar gewicht wordt gegeven.

Maar daarboven is wenselijk dat in alle fasen van het inkoopproces, zo mogelijk in overleg met marktpartijen, op zoek gegaan wordt naar kansen voor duurzamer, innovatieve oplossingen om daarmee zo goed mogelijk bij te dragen aan de duurzaamheidsdoelen van hun organisatie (zie ook bijlage 1).

De toegenomen complexiteit van de inkoopfunctie en de inzet van inkoop voor het realiseren van beleidsdoelen, vragen om versterking van de kennis en competenties van inkopers. Het rijk maakt hier werk van, en ik wil u vragen dit ook te blijven doen. Ook inkoop samenwerking met andere organisaties kan leiden tot het effectiever nastreven van duurzaamheidsdoelen bij de inkoop.

Ik streef ernaar inkopers goed te ondersteunen met onder andere handvatten op de website van PIANOo. Ook zal ik de overheden (blijven) ondersteunen door centraal zo doelgericht mogelijke duurzaamheidscriteria te formuleren. Er komt bovendien een website waarop informatie over (gewenste) innovaties kan worden uitgewisseld (Meeting Point).

Ik verzoek u te bezien of de bovenstaande zienswijze aanleiding is voor het vaststellen van een nieuw of aangepast inkoopbeleid binnen uw organisatie. In dit verband wijs ik ook op de wenselijkheid van het toepassen van social return en van sociale voorwaarden bij de inkoop (zie de desbetreffende handvatten op de website van PIANOo).

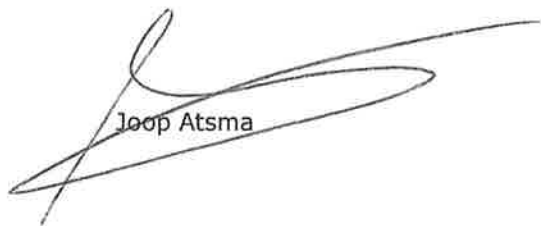
Veel overheden hebben in voorgaande jaren de zogenaamde Deelnameverklaring Duurzaam Inkopen ondertekend.

Het leek mij goed om de bovenstaande visie op Duurzaam Inkopen te verwoorden in een nieuwe tekst, het Manifest Professioneel Duurzaam Inkopen (bijgevoegd). Daarbij zie ik dit Manifest als een ambitie waar we de komende jaren meer invulling aan gaan geven.

Ik zou het op prijs stellen wanneer u bereid zou zijn dit Manifest te ondertekenen.

Hoogachtend,

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN MILIEU,

Joop Atsma

VROM

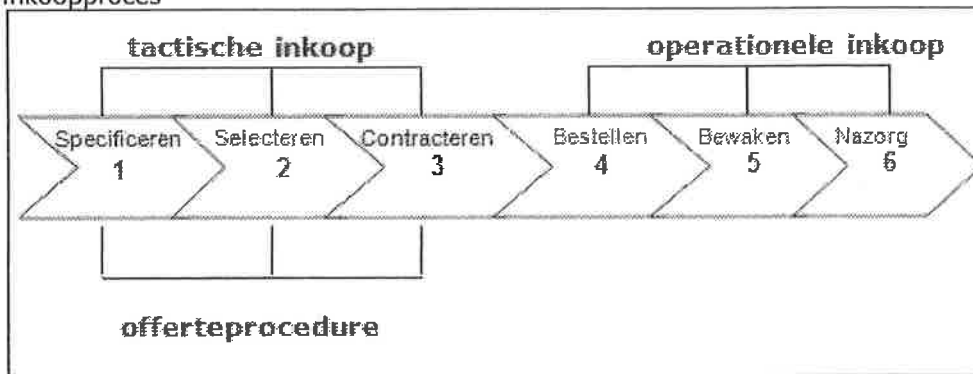
Duurzaam produceren
Bodem en Water

Ons kenmerk

IenM/BSK-2012/62551

Bijlage 1

Kansen voor zo duurzaam mogelijke inkoop in diverse fasen van het inkoopproces

- In eerste instantie is van belang dat opdrachtgevers en inkopers goed nadenken over de noodzaak van de inkoop. Is die noodzaak er, dan kan worden gekozen voor functioneel specificeren; dat wil zeggen dat leveranciers niet wordt gevraagd naar producten of diensten die voldoen aan vooraf vastgestelde specificaties, maar dat beschreven wordt welke functie een product of dienst moet vervullen. Belangrijk zijn in deze fase een goede marktoriëntatie en gesprekken met de markt (marktconsultatie). Hierdoor ontstaat ruimte voor creatieve en innovatieve oplossingen.
- Vervolgens kunnen inkopers, op basis van b.v. marktconsultaties of inspirerende inkoopvoorbeelden van anderen, in hun inkoopbestekken zo ambitieus mogelijke duurzaamheidseisen en aanvullende, uitdagende duurzaamheidswensen op milieuterrein opnemen om zo duurzaam mogelijke aanbiedingen van bedrijven uit te lokken (EMVI). Bij voorkeur worden deze duurzaamheidscriteria doelgericht geformuleerd en niet als gedetailleerde middelvoorschriften. Van belang daarbij is niet alleen te letten op aanschafkosten, maar ook op kosten bij het gebruik (b.v. energiegebruik) en het afdanken (de zogenoemde Total Costs of Ownership). De praktijk laat immers zien dat duurzaam inkopen per saldo kan leiden tot kostenbesparingen. Ambitieuzer criteria worden vooral toegepast waar dat substantieel kan bijdragen aan de duurzaamheidsdoelen van de organisatie. Bij inkopen die daartoe minder kansen bieden worden in ieder geval de centraal vastgestelde duurzaamheidscriteria toegepast. Naast de eisen en wensen op milieuterrein kunnen mogelijkheden voor social return worden toegepast. Tenslotte kan in het bestek worden aangekondigd dat in het contract ook voorwaarden op het gebied van de internationaal geaccepteerde arbeidsnormen en mensenrechten zullen worden opgenomen.
- In de fasen van de operationele inkoop is van belang te bewaken dat leveranciers de contractuele afspraken ten aanzien van de duurzaamheid van geleverde producten en diensten goed nakomen (contract- en leveranciersbeheer). Ook dienen eventuele bonus-malusregelingen ten aanzien van duurzaamheidsprestaties te worden toegepast. Ten slotte geldt dat ook nadat contracten zijn afgesloten, overleg kan plaatsvinden met opdrachtnemers over verdere verduurzaming.

Bijlage 2

MANIFEST PROFESSIONEEL DUURZAAM INKOPEN

Naam: mr. des R.G. Welten Functie (bestuurder): burgemeester
Organisatie: Gemeente Borne
Postadres: Postbus 200
Postcode: 7620 AE Plaats: Borne

Overwegende dat:

- overheden ambitieuze doelstellingen hebben vastgesteld op het gebied van duurzaamheid en tal van activiteiten ondernemen om deze doelen te halen;
- overheden op het gebied van duurzaamheid een voorbeeldrol hebben en dus zorg dienen te dragen voor een duurzame bedrijfsvoering, waaronder duurzaam inkopen;
- overheden door duurzaam in te kopen gezamenlijk een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan enerzijds de verduurzaming van markten en aan duurzame innovaties en anderzijds sociale doeleinden;
- overheden zowel financiële voordelen kunnen behalen én hun eigen duurzaamheidsdoelen kunnen dienen door de strategische inzet van de inkoopfunctie, het investeren in de professionalisering van de inkopers en (eventueel) het aangaan van samenwerkingsverbanden bij de inkoop;
- Professioneel Duurzaam Inkopen betekent dat inkopers en andere betrokkenen in alle fasen van een inkoopproces op zoek gaan naar kansen op duurzame, innovatieve oplossingen, zo mogelijk in samenspraak met het bedrijfsleven;
- een zo breed mogelijke toepassing van Professioneel Duurzaam Inkopen wenselijk is, en in ieder geval bij inkopen waarbij dit substantieel kan bijdragen aan de duurzaamheidsdoelen van de organisatie;
- er allerlei hulpmiddelen en best practices wat betreft Professioneel Duurzaam Inkopen beschikbaar zijn op de website van PIANOo (www.pianoo.nl);
- voor een groot aantal productgroepen centraal minimale duurzaamheidseisen en verdergaande duurzaamheidswensen op milieuterrein zijn vastgesteld en daarnaast sociale aspecten kunnen worden betrokken bij de inkoop (social return en sociale voorwaarden),

Verklaart dat:

- Naam organisatie: Gemeente Borne
- de ambitie heeft om bij al haar inkopen te streven naar Professioneel Duurzaam Inkopen zoals hierboven omschreven;
  - de ambitie heeft om in principe altijd bij de inkoop de centraal vastgestelde duurzaamheidseisen op milieuterrein en de sociale voorwaarden toe te passen en daarnaast de aanvullende centraal vastgestelde duurzaamheidswensen op milieugebied een zwaar gewicht te geven;
  - in haar (bedrijfsvoerings-) jaarverslag zal rapporteren over concrete resultaten van duurzaam inkopen en de realisatie van haar duurzaamheidsambities;
  - desgevraagd zal meewerken aan de Monitor Duurzaam Inkopen van het Ministerie van I&M;
  - good practices en ervaringen met Professioneel Duurzaam Inkopen zal terugkoppelen aan PIANOo (info@pianoo.nl);
  - er mee instemt dat zij wordt opgenomen op een lijst van organisaties die dit Manifest hebben ondertekend, te vinden op de website van PIANOo.

Ondertekening:

Datum: 24-4-2013 Handtekening:

Het ingevulde en ondertekende Manifest kunt u onder vermelding van 'MANIFEST PROFESSIONEEL DUURZAAM INKOPEN' opsturen naar: PIANOo, (ALP K/040), Postbus 20101, 2500 EC Den Haag.